

mecliste.org aylık bülteni

BU SAYIDA:

Yasama Sözlüğü

Sayılarla Meclis: Yasama

Sayılarla Meclis: Denetim

Ekim'de Yasama

Gündem Dışı

Merhaba,

Meclis'in yasama ve denetim faaliyetleri hakkında nicel veriler sunarak, işleyişini yalın bir dille aktarma hedefiyle her ay sizlerle buluşturduğumuz mecliste.org bültenimizin yeni dönem ilk sayısını Ekim gündemiyle derledik.

Kabul edilen kanunların içeriğiyle ilgili doğru ve güvenilir bilgiyi yaygınlaştırırken, Meclis'in yasama, denetim ve temsil işlevleri dışında yaşanan gündemi de ele aldığımız bu ayki bültenimizde, CHP'nin başörtüsü teklifi, 24 kanunda değişikliğe sebep olan torba kanunun yanı sıra sayısal veriler de dikkat çekiyor.

Bültenimizi her ay sizinle buluşturmak bizim için önemli çünkü Meclis çatısı altında gerçekleşen her türlü faaliyet hakkında doğru ve güvenilir bilgiye sahip olmamız, yasa yapım sürecinin her aşamasının herkesin katılımını sağlayacak şeffaflıkta olması, demokrasinin gereği olduğu kadar milletin iradesinin temsilcisi olan Meclis'in de daha etkin ve güçlü çalışabilmesinin gereği. Katılımcı ve şeffaf ve dolayısıyla daha etkin ve güçlü çalışan bir Meclis ise bu çatı altında gerçekleştirilen her türlü faaliyetin hepimiz tarafından sahiplenilmesi anlamına geliyor.

Gündemdeki yasama terimleri sözlüğü, Meclisin yasama ve denetim mekanizmalarını istatistiklerle irdelediğimiz 'Sayılarla Meclis', çıkan kanunları ve milletvekilleriyle muhalefet partileri tarafından verilen kamuoyunda ses getirmiş kanun tekliflerini detaylarıyla derlediğimiz 'Ekim'de Yasama' ve 'Gündem Dışı' haber başlıklarıyla sizlere sunuyoruz.

YASAMA SÖZLÜĞÜ

Çerçeve Kanun: Kod kanunlara hüküm ya da madde ekleyen, bazı maddeleri yürürlükten kaldıran, bazı madde ya da hükümlerini değiştiren kanundur. Örneğin 'Vergi Usul Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' bir çerçeve kanundur.

Esas Komisyon: Nihai kararı veren ve raporu Genel Kurul görüşmelerinde esas olacak komisyondur. Kanun tekliflerinin Meclis Başkanlığınca komisyonlara havalesi sırasında hangi komisyonun esas komisyon olacağı belirlenir.

Genel Görüşme: Toplum ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Meclis Genel Kurulunda görüşülmesidir. Önemli toplumsal, siyasal, ekonomik sorunlar ve dış politika konuları üzerinde genel görüşme açılabilir. Genel görüşme açılması siyasi parti grupları veya en az 20 milletvekili tarafından yazılı bir önergeyle istenir. Genel görüşme sonucunda herhangi bir oylama yapılmaz, karar alınmaz.

Karma Komisyon: Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden oluşan, milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkerelerini karara bağlayan ve milletvekillerinin devamsızlığı durumunu inceleyen komisyon ile Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan ve kamu denetçilerini seçen, Kamu Başdenetçisi için üç adayı Genel Kurul'a sunan ve Kamu Denetçiliği Kurumu'nun her takvim yılı sonunda, yürüttüğü faaliyetleri ve önerilerini kapsayan raporunu inceleyerek Genel Kurul'a sunan komisyondur.

Kod Kanun: Belirli bir alanda yeni baştan düzenleme yapan kanunlardır. Örneğin Çevre Kanunu bir kod kanun, bu Kanun'da değişiklik öngören kanun ise çerçeve kanundur.

Torba Kanun: Zorunluluk olmadığı halde birden fazla kanunda değişiklik öngören kanundur. Birden fazla kanun maddesinde değişiklik yaptığı için adında "bazı kanunlarda değişiklik", "çeşitli kanunlarda değişiklik" gibi ifadelere yer verilir.

Uluslararası Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılan anlaşmadır. Anayasa'nın 90. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, TBMM'nin, bunların onaylanmasını kanunla uygun bulması gerekir (Any. Md. 90).

Yazılı Soru Önergesi: Kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen, yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara ilettikleri sorulardır.

Ek Bütçe: Genellikle olağanüstü nedenlere bağlı olarak merkezi yönetim bütçesinde öngörülenden yüksek harcama artışları ya da gelir azalışları sonucunda cumhurbaşkanınca hazırlanan ve Meclis tarafından onaylanan bütçe kanunudur.

Meclis Araştırması Komisyonu: Meclisin belirli bir konuda bilgi edinmek üzere kendi içinden oluşturduğu özel bir komisyon marifetiyle gerçekleştirdiği bilgi edinme ve denetim çalışmasına verilen isimdir.

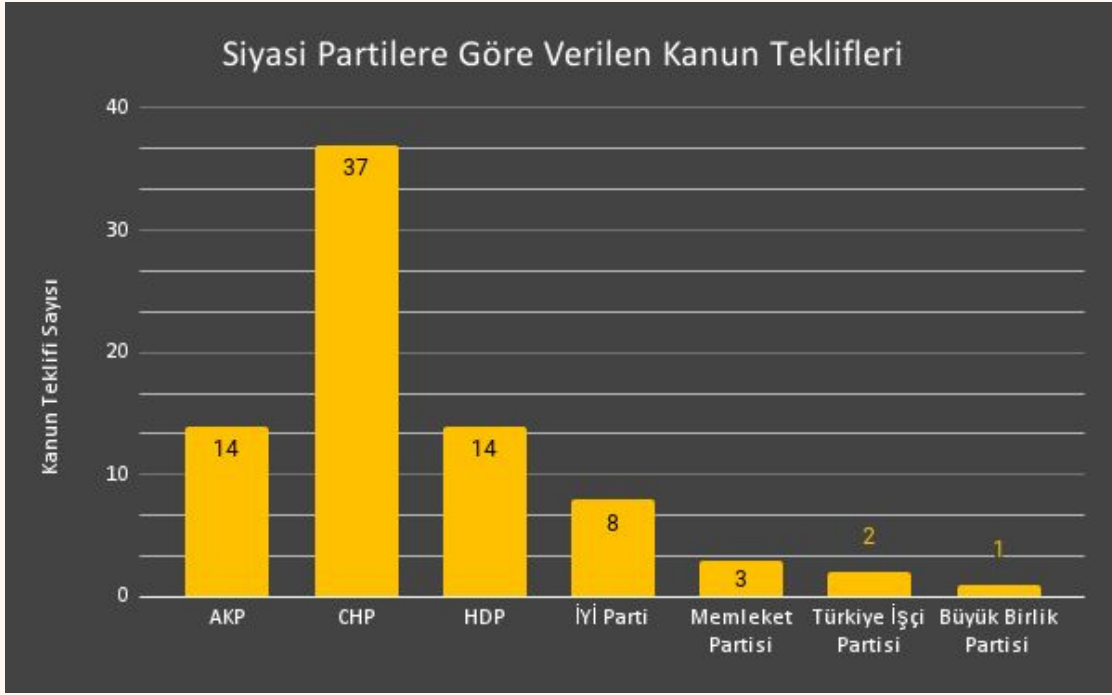
SAYILARLA MECLİS: YASAMA

Ekim ayında toplam **2 Kanun** geçti. Bu kanunların **1'i torba kanun**, diğeri ise **çerçeve kanundu**.

Geçen torba kanun, toplam **24 kanunda değişikliğe** sebep oldu.

Toplam **80 kanun teklifi** verildi. Verilen tekliflerin **14'ü AK Parti'ye**, **37'si Cumhuriyet Halk Partisi'ne**, **14'ü Halkların Demokratik Partisi'ne**, **8'i İYİ Parti'ye**, **2'si Memleket Partisi'ne**, **2'si Türkiye İşçi Partisi'ne**, **1'i Büyük Birlik Partisi'ne** ve **1'i de Cumhurbaşkanı'na ait Bütçe Kanunu** teklifi.

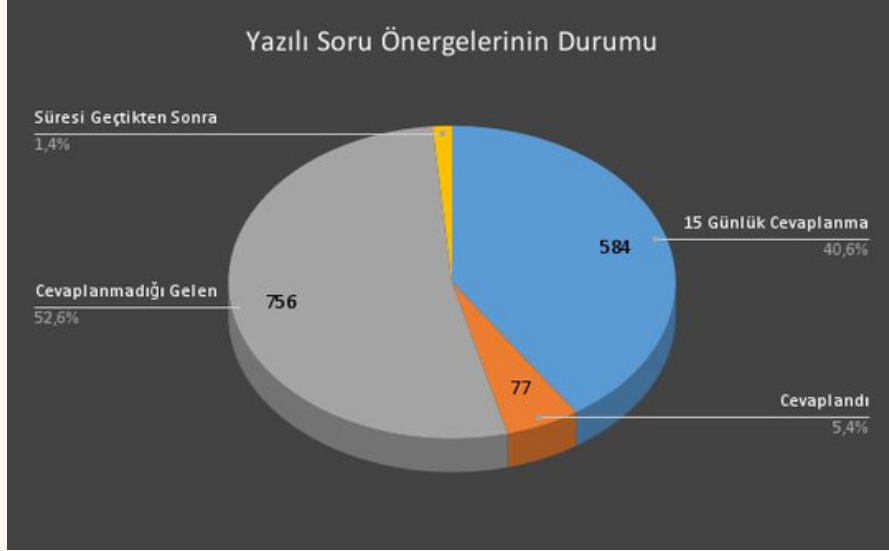
Cumhurbaşkanı tarafından verilen bütçe kanun teklifinin yanı sıra, AK Parti tarafından verilen 14 kanun teklifinin **10'u 'uluslararası anlaşmaların uygun bulunduğu'na dair'** kanun teklifiydi.

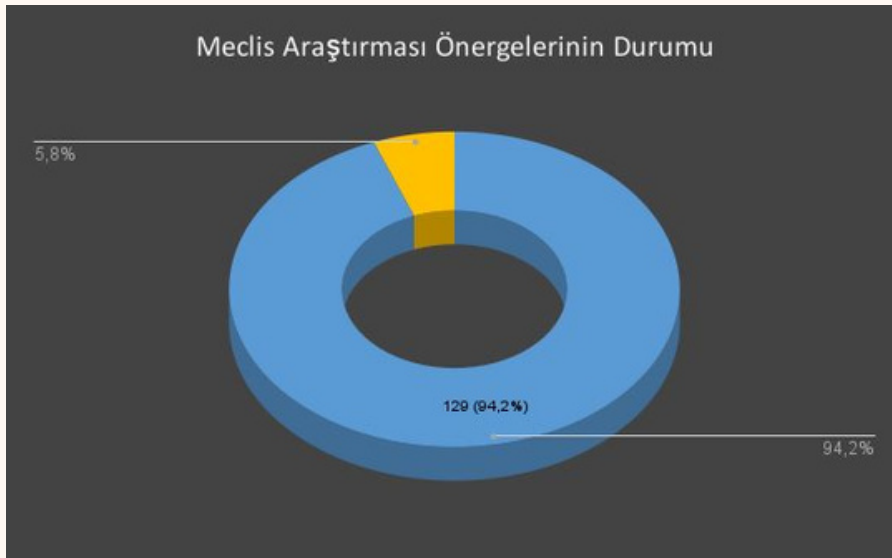
Bu ay **10 esas komisyon** raporunu verdi. **Dışişleri Komisyonu** 9 raporla, bu ayın en çok çalışan ihtisas komisyonu oldu. Ayrıca **Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**, 'Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni görüşerek raporunu bildirdi.

SAYILARLA MECLİS: DENETİM

Bu ay toplam **1437 yazılı soru önergesi** verildi. Bu önergelerin **77'si cevaplandı**, **20'si süresi geçtikten sonra cevaplandı**, **756'sının cevaplanmadığı gelen kağıtlarda ilan edildi**.

Toplam **141 adet meclis araştırma önergesi** verildi. Önergelerin **8'i kabul edildi**. Bu çerçevede, 19 Ekimde, '**Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**'nun kurulması kabul edildi.

Bu ay **2 genel görüşme önergesi** verildi. Önergelerden birisi, HDP Van milletvekili Muazzez Orhan Işık tarafından '**10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da yaşanan terör saldırısına ilişkin iddialar konusunda**' verilirken, diğeri de yine HDP tarafından '**2021 yılı Sayıştay denetim raporlarında yer alan bulgular konusunda**' verildi. Önergelerin ikisi de henüz '**gündemde**'.

EKİM'DE YASAMA

13 Ekim 2022

BASIN KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (no. 7418)

TORBA KANUN

- Halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak.

- Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) faaliyetleri ve personeline yönelik suç teşkil eden içerikler katalog suç kapsamına alındı.

- İnternet haber sitelerinde fikir ve sanat işlerinde ücret karşılığı çalışanlar da '212 Sayılı Basın İş Kanunu' kapsamında sigortalanacak.

- Basın kartı,

*Türkiye'de faaliyet gösteren medya kuruluşlarının Türk vatandaşı medya mensuplarına,

*Sürekli yayınlara sahiplerine veya tüzel kişi temsilcileri ile radyo ve televizyonların yönetim kurulu başkanlarına,

*Medya kuruluşları adına hareket eden ve görev alanı Türkiye'yi kapsayan yabancı medya mensupları ile görev alanı Türkiye'yi kapsamamakla beraber geçici bir süreyle Türkiye'ye haber amaçlı gelen yabancı medya mensuplarına,

*Yurt dışında yayın yapan medya kuruluşlarının, Türk vatandaşı sahiplerine ve çalışanlarına,

*Yurt dışında serbest gazetecilik yapan Türk vatandaşı medya mensuplarına, medya alanında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarında ve kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttükleri enformasyon hizmetlerinde çalışan kamu personeline,

*Medya alanında faaliyet göstermeleri şartıyla, sendikalar ile kamu yararına faaliyette bulunduğu Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit edilen dernek ve vakıfların yöneticilerine verilebilecek.

- Çocukların cinsel istismarı, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, devlet sınırlarına karşı suçlar ve casusluk suçlarına konu internet içeriklerini oluşturan veya yayan failere ulaşmak için gerekli olan bilgileri, ilgili sosyal ağ sağlayıcısının Türkiye'deki temsilcisi, adli mercilere verecek.

20 Ekim 2022

ENDÜSTRİ BÖLGELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (no. 7419)

ÇERÇEVE KANUN

- Endüstri Bölgeleri Koordinasyon Kurulu'nun oluşumuna ilişkin hükümler kaldırıldı.

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, kurum ve kuruluşların veya yönetici şirketin başvurusuna istinaden endüstri bölgeleri kurulu bölgelere, ilave alan önerisinde bulunabilecek.

- Bakanlıkça belirlenen alanlarda, Cumhurbaşkanınca endüstri bölgelerinin kurulmasına izin verilebilecek.

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı olarak belirlenen alanlar, yeniden yer seçimi yapılmadan doğrudan endüstri bölgesi ilan edilebilecek.

- Atık suları ilgili deşarj standartlarında artarak belediye altyapısına veren endüstri bölgelerinden, belediyelerce atık su uzaklaştırma bedeli alınmayacak.

- Kanunla, ÇED süreci, ÇED mevzuatında detaylı şekilde yer aldığı ve bu sürece yönelik ek maddeye ihtiyaç olmadığı için Endüstri Bölgeleri Kanunu'nun "ÇED Süreci" başlıklı maddesi yürürlükten kaldırıldı.

- Endüstri bölgeleri imar ve parselasyon planları ile değişiklikleri, belirlenen esaslara uygun hazırlanacak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca onaylanacak.

EKİM'DE YASAMA

BBP Genel Başkanı Destici'den İmar Affı Teklifi

BBP lideri Mustafa Destici Meclis'e 2 maddelik bir kanun teklifi sundu. Destici'nin ilk imza sahibi olduğu 'İmar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi' ile "ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla Yapı Kayıt Belgesi başvuruları için belirlenmiş sürelerin 31 Aralık 2022 tarihine kadar uzatılması ve daha önce bu sürelerden kaynaklı belgeleri iptal edilenler hakkındaki idari işlemlerin ve para cezalarının iptal edilmesi" öngörülüyor.

CHP'den 3 Maddelik Başörtüsü Teklifi

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun duyurduğu başörtüsü ile ilgili kanun teklifi Meclis'e geldi. Çok tartışılan teklif, 'Kadınların Yürüttükleri Mesleğin İcrası Kapsamındaki Kılık ve Kıyafeti Giymek Dışında Herhangi Bir Zorlamaya Tabi Tutulamaması Hakkında Kanun Teklifi' ismiyle milletvekilleri Engin Özkoç ve Özgür Özel imzasıyla Meclis Başkanlığı'na sunuldu.

İYİ Parti'den Şeffaflık İçin Adım

İYİ Parti, bakanlar, liderler, milletvekilleri, belediye dernek ve vakıf başkanlarının mal bildirimlerinin kamuya açık olması için TBMM'ye kanun teklifi sundu. İYİ Parti lideri Akşener'in "Her hafta yolsuzluk konusunda bir kanun teklifi vereceğiz" açıklamasının ardından gelen ilk teklif, TBMM'ye sunuldu. Seçimle iş başına gelen tüm kamu görevlileri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, siyasi parti genel başkanları, milletvekilleri ve belediye başkanlarının mal bildirimlerinin 'şeffaf' olması istendi.

GÜNDEM DIŞI

mecliste.org, Meclis'in Yeni Yasama Yılı Açılışındaydı - mecliste.org

mecliste.org ve Denge ve Denetleme Ağı olarak, TBMM'nin 27.dönem, 6. yasama yılı açılışındaydık.

TBMM'nin 27. dönem, 6. yasama yılı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Genel Kurul'a hitap ettiği özel oturumla başladı. Yaklaşık 8 ay sonra yapılması planlanan seçimlere dikkat çeken Erdoğan, AK Parti iktidarı boyunca gerçekleştirilen icraatları anlattığı konuşmasını, partisinin seçim sloganı olarak kullanacağı "Türkiye yüzyılını inşa etme sözü" ile tamamladı.

Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un başkanlığında toplanan özel oturumda, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, HDP Eş Genel Başkanları Mithat Sancar ve Pervin Buldan hazır bulundu. Bakanlar, yüksek yargı organlarının başkanları, kordiplomat locasının da hazır bulunduğu Meclis Genel Kurulu'ndaki özel oturuma milletvekilleri de yoğun katılım gösterdi.

mecliste.org, yeni yasama yılında da Meclis'i yakından izleyecek.

Haberin Kaynađı:

www.twitter.com/meclisteorg_

